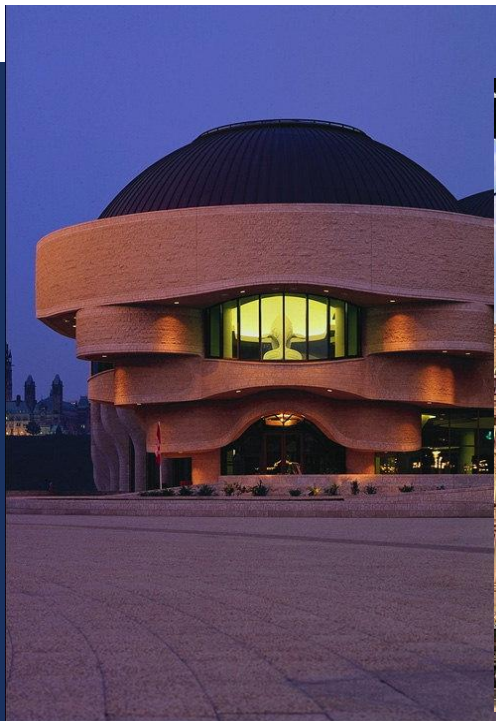
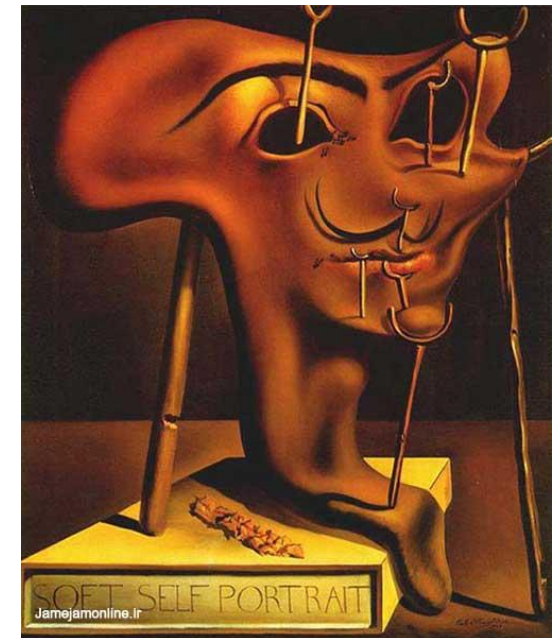
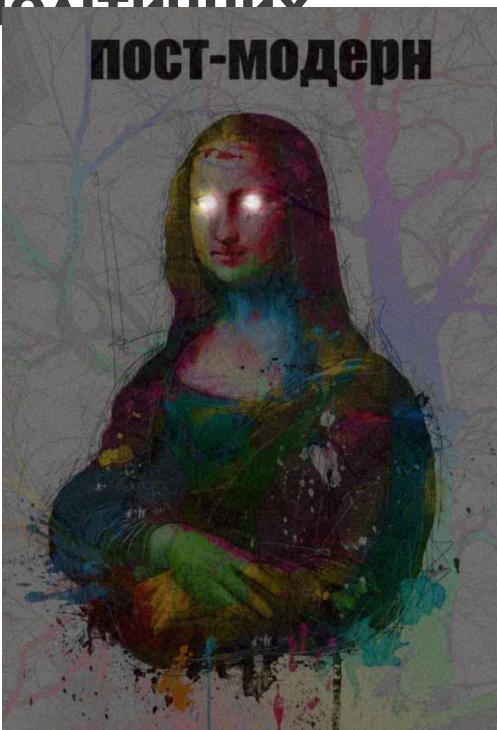

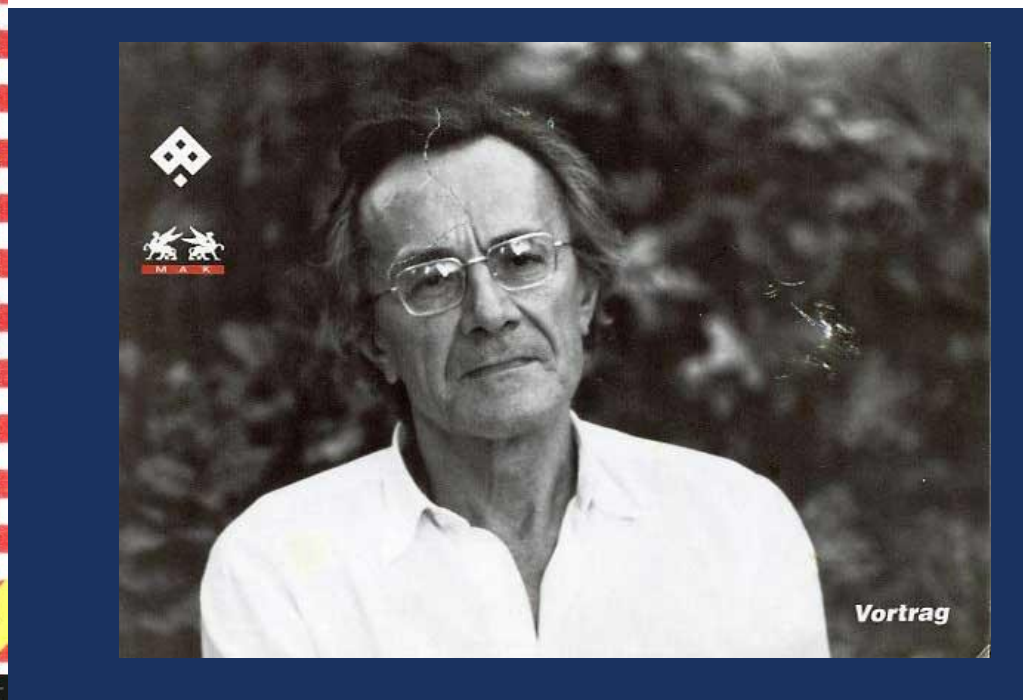
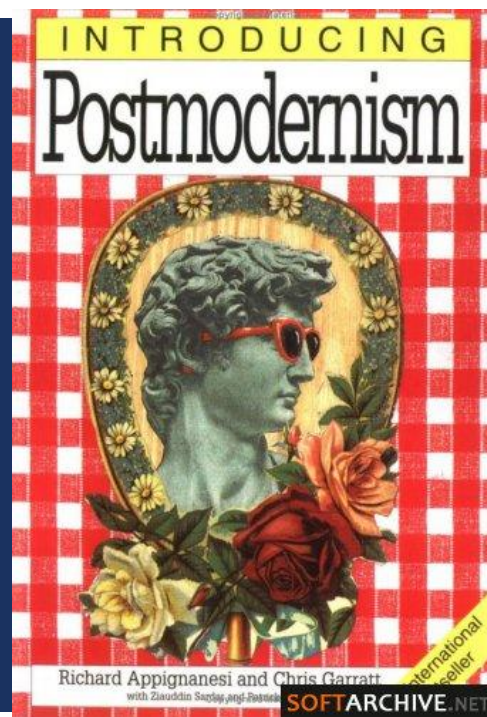
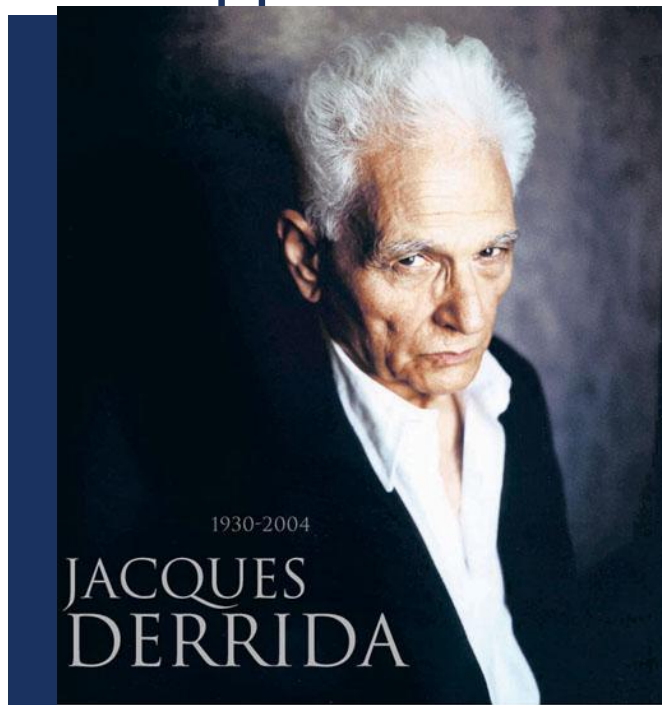
ПОСТМОДЕРНІЗМ. КУЛЬТУРНО-ФІЛОСОФСЬКІ, ЕСТЕТИЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПОСТМОДЕРНІЗМУ В ХХ СТОЛІТТІ В ХУДОЖНІЙ КУЛЬТУРІ

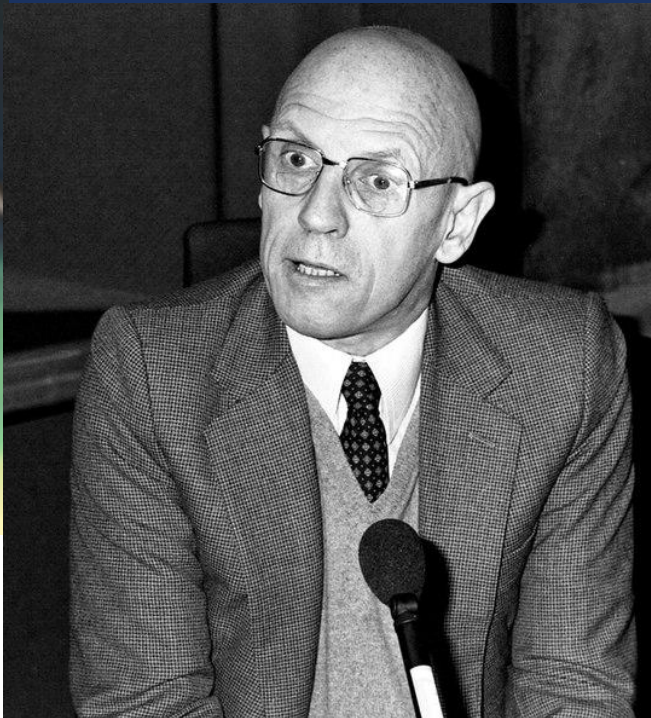

- **Постмодернізм — світоглядно-мистецький напрям, що в останні десятиліття ХХ ст. прийшов на зміну модернізму.**
- **Цей напрям — продукт постіндустріальної епохи, епохи розпаду цілісного погляду на світ, руйнування систем — світоглядно-філософських, економічних, політичних.**

У ПЕРШЕ ТЕРМІН «ПОСТМОДЕРНІЗМ» ЗАДУСТРИВ ВІДОВОТІН ПІСЬВКОГО ФІЛОСОФА РУДОЛЬФА ПАНВІЦА «КРИЗА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ» (1914), АЛЕ ПОШИРИВСЯ ВІН ЛИШЕ НАПРИКІНЦІ 1960-Х РОКІВ СПЕРШУ ДЛЯ ОЗНАЧЕННЯ СТИЛЬОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ В АРХІТЕКТУРІ, СПРЯМОВАНИХ ПРОТИ БЕЗЛИКОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, А НЕВДОВЗІ — У ЛІТЕРАТУРІ, МАЛЯРСТВІ ТА МУЗИЦІ. ЯК ФІЛОСОФСЬКА КАТЕГОРІЯ ТЕРМІН «ПОСТМОДЕРНІЗМ» ОТРИМАВ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗАВДЯКИ ФІЛОСОФАМ Ж. ДЕРРІДА, Ж. БАТАЮ, М. ФУКО Й ОСОБЛИВО КНИЗІ ФРАНЦУЗЬКОГО ФІЛОСОФА Ж.-Ф. ЛІОТАРА «СТАН ПОСТМОДЕРНУ»

Постмодерністи, завдяки гiркому iсторичному досвiду, визнали марносилi спроби полiпшити свiт, утратили iдеологiчнi iлюзiї, вважаючи, що людина позбавлена змоги не лише змiнити свiт, а й осягнути, систематизувати його, що подiя завжди випереджає теорiю. Прогрес визнається ними лише iлюзiєю, з'являється вiдчуття вичерпностi iсторiї, естетики, мистецтва. Реальним вважається варiювання та спiвiснування усiх (i найдавнiших, i новiтнiх) форм буття.

Принципи повторюваності та сумісності перетворюються на стиль художнього мислення з притаманними йому ознаками еkleктики, тяжінням до стилізації, цитуванням, переінакшенням, ремінісценціям, алюзіями. Митець має справу не з «чистим» матеріалом, а з культурно освоєним, адже існування мистецтва в попередніх класичних формах неможливе в постіндустріальному суспільстві з його необмеженим потенціалом серійного відтворення й тиражування.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ЛІТЕРАТУРНИХ НАПРЯМКІВ І ТЕЧІЙ ПОДАЄ ТАКИЙ СПИСОК ОЗНАК ПОСТМОДЕРНІЗМУ:

- культ незалежної особистості; іронічність і пародійність;

- потяг до архаїки, міфу, колективного позасвідомого; присутність образу оповідача;

- прагнення поєднати, взаємодоповнити істини (часом полярно протилежні) багатьох людей, націй, культур, релігій, філософій;

- бачення повсякденного реального життя як театру абсурду, апокаліптичного карнавалу;

- використання підкреслено ігрового стилю, щоб акцентувати на ненормальності, несправжності, протиприродності панівного в реальності способу життя;

- зумисне химерне переплетення різних стилів оповіді;

- суміш багатьох традиційних жанрових різновидів; сюжети творів — це легко замасковані алюзії (натяки) на відомі сюжети літератури попередніх епох;

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЕЦЬ ІГАБ ХАССАН ВІДЗНАЧАЄ ТАКІ ОЗНАКИ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

невизначеність;

фрагментарність;

деканонізація;

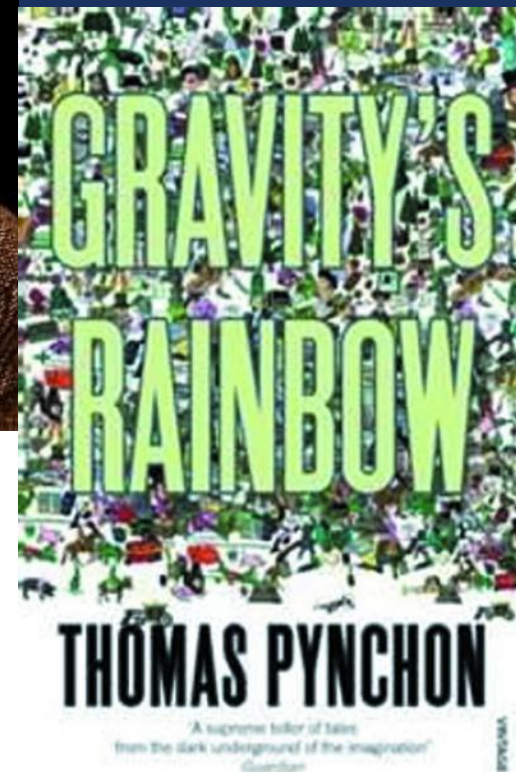
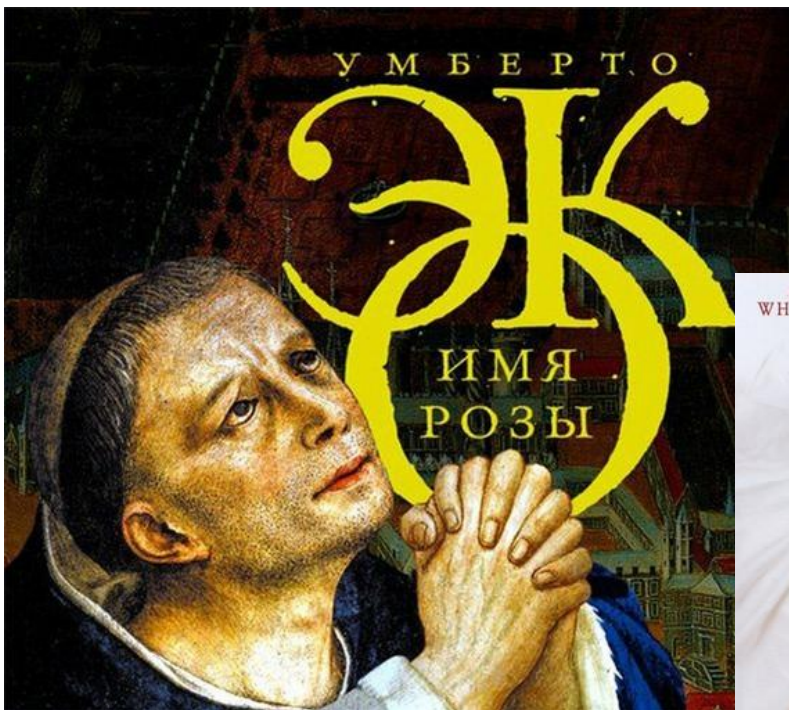
втрата «Я»,

іронія;

гібридизація;

карнавальність;

сконструйованість.

Серед перших виразно постмодерністських творів — романи У. Еко «Ім'я троянди» (1980), П. Зюскінда «Запахи» (1985), Д. Апдайка «Версія Роджерса» (1985), Т. Пінчона «Веселка гравітації» (1973).